

Діло

Виходить щодня рано

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Комто пошт. шлян. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕПЛАТ В КРЮ:
Місячно 5-90 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 27-00 „
Річно 53-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар
Франції, Голландії, Бельгії 30 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Ко-
сарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зінка адреса 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
Друківні 29-26.

В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИЖИРНИКА
25 сот.

Не кидайте своїх тяжко запрацьованих грошей
у чужу кишеню, не давайте на чужі цілі
і тому обезпечайте свої будинки у дозво-
леній законом 1/3 частини в

Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Центральний Кооперативний Банк
„Краєвий Союз Кредитовий“
у Львові, Ринок ч. 10 (ч. телефону: 433. — Комто
Почтової Шляху ч. 143.467).

як Центральна Каса українських кооператив
приймає вкладки ощадності, обезпечує їх у
твердій валюті та поміщує у наших коопера-
тивах, щоби підняти господарський розвій укра-
їнського народу.

Конгрес Національностей і Паневропа.

Львів, 10. вересня 1930.

Інституція Конгресу Національностей, звана
першу „Конгресом національних меншин“ і
нині ще відома під тою первісною назвою, існує
від 1925 року. Притоку до неї дали німці з бал-
тійських держав, сильні економічно й культурно
та віддалені від свого материка кордонами кіль-
кох ново-повсталих малих надбалтійських дер-
жав та ще й „ланціським коридором“ унутрі са-
мої Німеччини; тому вони перші відчували потребу
суцільної організації всіх своїх розпорошених
етнічних одиниць. Безумовно і надалі найбільше
на цій організації залежить від них, не в які-
хось широких закордонно-політичних мотивів, а
просто тому, що після війни німці в розбиті у
лабильній свільності нових і старих чужонаці-
ональних держав, в яких скрізь мусять боротися
проти більшої або меншої яскравішої асиміляційної
політики влади. Тому теж і платформа тієї ор-
ганізації була припортована лише до розсіаних
дрібних частин різних народів у різних держа-
вах, обіймала лише національно-культурні спра-
ви. За збереження тієї вузької платформи дба-
ли не лише німці з таких держав, як Естонія, Латвія й
Литва, Чехословаччина, Італія, Румунія і інш.,
але й — поляки з Німеччини, Чехословаччини,
Румунії, Естонії й Литви. Таким робом і німецькі
меншини, які дбали передовсім про власну шку-
ру, і польські, які на терені конгресу трималися
гучнісінько вкраїнок Варшави, лякалися поширен-
ня ізоляційної платформи конгресу: німці бо-
ялися конфлікту із своїми урядами, поляки —
завади прецеденту невольським народам у Польщі.
І тому теж Конгрес Національностей був устано-
вою блідою й анемічною та не мав великої поваги
ані у заінтересованих урядів, ані у широкій між-
народній opinii. З тих принципальних і прак-
тичних причин трималися теж адалека від конгре-
су українці, беручи участь у його щорічних же-
невських з'їздах спонавівець в ролі обсерваторів.

Однак швидко й більшість самих членів
Конгресу прийшла до пересвідчення, що його на-
ціонально-культурна платформа не може ані по-
пуляризувати самої інституції ані спричинити ве-
ликої користі меншинам, що і культурних воль-
ностей не мають та більше нічого, ніж ті вольно-
сти не хотять. Право самовизначення народів, як
дровідна ідея національних меншин, відкинуло
собі у Конгресі шораз більше прихильників. Та-
ким робом назрів теж момент, коли й українці
могли до Конгресу вступити. У зв'язку з перего-
рами з українцями, протидіаючи їм, польські
делегати висунули в 1927 році вимогу прийняти
до Конгресу представників кількох тисяч ні-
мецьких франків, як окремої національної мен-
шини. На те німці висунули справу кашубів. Тоді
поляки разом з німецькими ланцями й лужича-
ми виступили з організації Конгресу, думаючи,
що тим робом розвіють її. Але так не сталося.

Сайзуючого року, наприкінці серпня 1928,
на черговому Конгресі були присутні делегати
з 14-ти держав, репрезентанти разом 40 мільонів
європейських меншин. Тоді теж офіційно всту-
пили до організації Конгресу українці. На пер-
шому засіданні склав відповідну декларацію го-
лова української делегації пос. д-р Дмитро Ле-
вицький. Делегатами на Конгрес були теж пос.
о. Л. Кувинський і пос. Мілена Редницька. Тоді
теж змінено назву організації з „Конгресу Нац.
Меншин“ на „Конгрес Організованих Національ-
ностей“. В рік пізніше, наприкінці серпня 1929,
на V. Конгресі Національностей, представниками
українців із Польщі були посли д-р Дмитро Ле-
вицький і Дмитро Палій. На тому торішньому
Конгресі несподівано з'явився теж пос. Богуслав-
ський з БВ і зголосився, як член Конгресу. Од-
нак його не прийняли, мотивуючи ту відмову се-

моцією принципального характеру, що членами
Конгресу можуть бути лише посли, вибрані з не-
залежних національних лист.

В цьому році делегація українців з Польщі
на Конгресі була в порівнянні з минулими рока-
ми найменша, бо обмежувалася до одного діяча.
Пояснити це слід двома моментами: передвиро-
чим часом, який ангажує усі активні сили в краю
і будь що будь усе ще невеликим практичним
значінням інституції Конгресу, який тому дик-
тує нам у відношенні до себе — опадність в енер-
гії і фондах. А проте занедабувати цієї організації
не ялося. Бо вона таки є одним із поважніших
чинників інформації і пропаганди проблеми на-
ціональних меншин і взагалі існуючих у чужих
держав на національностей і всестакі позови ве-
дуть собі шораз більшу популярність і повагу.
Спроба розвитку Конгресу в 1927 році шляхом
сесії малої групи дрібних меншин та історія з
Богуславським у мин. році вказують теж про-
рочо, що з одної сторони деяким державам взага-
лі само існування організації Конгресу є високо
невигідне і небажане, з другої боку — що раді
би використати форум Конгресу для своїх спе-
цифічних цілей, саме протилежних інтересам на-
ціональностей, та взагалі заволодіти Конгресом.
Щоби цьому протидіяти, українці й надалі бе-
руть у Конгресі участь, цікавляться щорічними
його з'їздами і забирають на них річево голос у
справах, які є предметом нарад.

У цьому році темою нарад була концепція
Паневропи, висунена на міжнародне форум мін.

Бріаном. Промову, яку у цій справі вистоси-
в український делегат ред. Василь Мудрий зі Льво-
ва, ми подали вже своєчасно. Ця промова викли-
кала з боку польської преси голоси обурення.
Тимчасом, — абстрагуючи від форми промови,
яка може комусь подобатися або ні, — суть ви-
словлених ред. Мудрим думок про відношення до
„Паневропи“ Бріана відповідала цілком погля-
дам цілого Конгресу. Бо ось Конгрес на закін-
чення своїх нарад вислав до мін. Бріана мемо-
ріал, в якому виразно зазначено слідує: Наці-
ональні меншини більше, ніж т. зв. державні наро-
ди є заінтересовані у мирі, який дає найбільш
гарантії, та що проте план Бріана не навели би
до замирення Європи, бо вони рахуються лише з
державами а не народами. „Для численних міль-
йонів європейців, яких змагання до єдності,
диктоване спільнотою національних почувань,
не дасть себе замкнути в рамках якоїсь спільної
державності. — європейська унія може бути по-
будована не виключно на основі держав, лише на
основі народів. Ніхто не в силі краще, ніж мен-
шини оцінити великі користи організації, якої
творча праця могла би адвигнути європейську
унію. Однак воно не може статися шляхом буду-
вання мостів лише від одної до другої держави.
Сьогодні річ передусім у тім, щоби очистити до-
рогу до порозуміння між народами. Першою умо-
вою для цього є те, щоби кожний мешканець Єв-
ропи у найтіснішому зв'язку із своїми земляками
міг користати з прав своєї національності. Тим-
часом зустріч усім заперечуванням денационалі-
зація і спутання спільних національних істо-
ричностей належать до зазіхань приналежностей
внутрішньої політики держав. Тому національні
меншини звертаються до Бріана з покликом, що-
би він збав за поступ на дорозі до загально-єв-
ропейської спільноти не лише з огляду на господар-
чі потреби та інтереси держав, але й на вимоги
найвищої справедливості і співпраці між на-
родами“.

Приймаючи цю резолюцію щогорічний Кон-
грес Національностей справедливо вказав на най-
слабший пункт паневропейської ідеї у концепції
Бріана.

Ще про кризу „Сільського Господаря“.

З приводу розписаної позички.

(Дискусійна стаття.)

Луцьк, 7. вересня 1930 р.

Як відомо, Т-во „Сільський Господар“ ого-
лосило внутрішню позичку і з цією метою ви-
пустило відповідну відозву. А ще раніше мусіло
зредувати частину своїх фахових службови-
ків і зважати працю своєї централі, від якої за-
лежить праця на місцях. Причиною цих рішучих
кроків є нестача матеріальних засобів.

Про цю неприємну нестачу говорилось то-
рік на загальних зборах Товариства й не раз на-
гадувалося у пресі. Про одне лише протягом ро-
ку ми не чули — про дієві заходи в тому на-
прямі, щоби „Сільський Господар“ міг нормаль-
но працювати й розвивати свою діяльність у не-
обхідних розмірах.

Будо враження, що всі й усе переходило над
цим питанням до „порядку денного“, бож у ко-
жного є багато своїх турбот, своїх цілей і потреб.
Нехай, мовля, „Сільський Господар“ сам за се-
бе турбується!

І „Сільський Господар“... простягнув руку...
Колиб те, що сталося з „Сільським Господар-
ем“, сталося з нехліборобській і незалежній
країні, де розвитком господарського життя тур-
буються свої винні чинники, це булоб ще не таке
яскраве. Але це сталося на українській хлібо-
робській землі, де майже вся маса, яка є підвали-
ною національного, культурного й політичного
життя, є масою рільничою; де ця маса, ведучи
сільську господарку примітивним способом, де-
лать у безодню злиднів і руйнації і тягне за собою
все, що є збудоване великими зусиллями й само-
твором; де з занепадом рільництва настає за-
стят у всіх ділянках нашого життя — шкільній,
просвітняській, кооперативній, видавничій і т. д.;
де все це відіється навіть на самому існуванні
народу, як національно оформленого організму.

І в цьому полягає вся драма „Сільського Го-

сподаря“, а не в тому, що він комусь чотось не
може заплатити чи когось мусів зредувати.
Драма в тому, що громадянство нашої хлібороб-
ської країни ще не усвідомило собі, що сільське
господарство є для нього тою гилькою, на якій
воно тримається, та що коли ця гилька буде під-
різана хробаком байдужості, то саме громадян-
ство полетить у безодню.

Слабий розвиток агрікультури й селянсько-
го добробуту вже відбивається на всіх родах на-
шої кооперації (на нашій рільній торгівлі і проми-
слі, а значить і фінансах). А все це відбивається
на нашій національно-культурній роботі й наці-
онально-політичному житті.

Я не проти жертвенності має, не проти зби-
рок і подібних „позичок“. Лише не на господар-
ську розбудову! Такі жертви є добрі у випадках
доразової допомоги, але не там, де мусить бути
тверда, як криця, система. А економічного будів-
ництва без цієї системи не можна й уявити собі.

Доля „Сільського Господаря“ завжди ра-
зять очі одєю нашою економічною безсистемні-
стю. Будуються навіть соціальні поверхи господар-
ської будівлі, а про фундамент її забуто — забу-
то про створення міцного хліборобського стану
з міцною агрікультурою. На чому ж може трима-
тися наша рільна торгівля, промисел, молочарство,
кредитові інституції, коли фундамент господар-
ської будівлі — в одній особі продуцент і споживач
— уже швидко буде силіти голодний, без со-
рочки, без знаряддя в руці та без уміння ним
користуватися?

Правда в подібних повітах агрікультур-
ною роботою овіваються місцеві кооперативні ор-
ганізації. Однак цим повітам іноді нема дати не
тільки до того, що робиться в цій ділянці в інших
повітах, але й у самі сільсько-господарській
централі

Кожний Купець, Промисловець і Ремісник

повинен передплачувати **ОДИНОКИЙ МІСЯЧНИК**, присвячений справам
торговлі, промислу і ремесла **„ДОБРОБУТ“**
Копію листівку на адресу: Львів, Ринка 10, а негайно одержито зразковий число. Ціна прим. 50 сот.

І в наслідку маємо те, що в одних повітах є великі осяги, а в інших — лише поле. Ми часто говоримо, що передвоєнний кордонів нема і що українці не вільно були патріотом лише свого повіту чи своєї окремої землі. А коли так, то наша господарська розбудова мусить бути подумана, як розбудова, що опирається на всі пункти нашої землі. Так само не можна бути патріотом лише своєї організації. Патріотизми локальні та інституційні довели до того, що патріоти „Сільського Господаря“ чи сільсько-господарських організацій у поодиноких повітах мусять збавити самі про себе, просити поміч, або гинути. А деж та повалена солідарність, про яку говориться на всіх святах?

В три джерела засоби на сільсько-господарську розбудову: державне, самоврядове і народне. Очевидна річ, що ми можемо мати лише останнє. Але це джерело мусить бути певне, стійке, організоване. Ні держава, ні самоврядування не можуть вести розбудову сільського господарства, спираючись на добровільні дати чи на такі „попінки“, по якій авернулося Т-но „Сільський Господар“. Не може на такі джерела спертися й наш нарід.

Наш „Сільський Господар“ нагадує мені „Український Червоний Хрест“ в часів останньої війни: всі його спекулявали, бо він потрібнував грошей, та розплив йому якось одному добувати собі все необхідне для існування.

Там, де є одностайна організація, там також є яніша бути не може. А де воно є, там цієї організації нема. Особливо пригадує собі, один з наших старших сеніорів ще перед кількома роками закликав на сторінках „Діла“ до створення її з одним господарським центром.

Щоб вивести, де джерело засоби на агрикультурну роботу, треба поділити наші господарські організації на дві групи: перша виваює агрикультурні цінності (організації „Сільського Господаря“, школи, курси, видавництва, статистичні інституції), друга має своїм завданням виваювати матеріальні цінності.

Ясна річ, що перша група, не виваюючи матеріальних цінностей, не може сама себе утримувати. Друга група повинна дати їй необхідні засоби, пам'ятаючи, що вона виваює ма-

теріальні цінності для загальної господарської будівлі. Отже засоби на ведення агрикультурної роботи повинні дати наші торговельні, промислові й фінансові організації. Це не є ні заскоком, ні жертвою, а доцільним видаткуванням того, для призибування чого вони створені. Так є в кожному державнім організмі, так мусить бути і в організмі нашому, народньому.

Агрикультурна робота веде до розвитку матеріальних господарських апаратів, а її занепад — до їх занепаду. Давучи засоби для підняття сільсько-господарської культури, собі їх дають. Інакше кажучи, організований нарід, виваюючи через свої господарські апарати матеріальні цінності, повинен частину їх уділяти на культурну роботу, необхідну для того, щоб ці апарати не станули.

Матеріальні цінності народу можуть виваюватися апаратами різних форм. Український нарід з багатьох причин мусить прийняти форму кооперації. І в нас кооперація є лише формою і службовою силою чи апаратом до виваювання цих матеріальних цінностей. Як форма, як службова сила, кооперація має мету не в собі, а поза собою. В наших умовах вона має власне метою розбудувати наше господарське життя.

Через те, що для цієї розбудови необхідно підняти наше різництво шляхом розвитку агрикультури, кооперація має своєю метою дати засоби й на агрикультурну роботу „Сільського Господаря“. Коли мені сказали, що самі різники мусять дати безпосередньо засоби на підняття агрикультури, то я поставив би питання: „Чи тоді кооперація не загубила своєї мети? І чи не відлетілаб з її тіла душа — ідея господарської розбудови?“

На жаль, серед провінційальних кооператорів не завжди зустрічається подібне розуміння, чим є кооперація, що є її душею і метою. Дуже часто доводиться зустрічатися з фальшивим поглядом, що кооперація має мету сама в собі і в усім, а не лише формою. Такі кооператори звичайно дуже охороняють „свій“ гріш від зазіхань різних агрономічних культуртрегерів. Мовляв, заробить собі самі!

Так можуть помилитися поодинокі псевдо-

кооператори, але не може так помилитися наша українська кооперація, бо не забуло б забути своєї мети.

Господарські установи, які повинні мати над собою єдиний вищий кермуючий орган, систему й загальний план господарської розбудови, повинні створити фонд на агрикультурну роботу, з якого й робилися видатки на планомірне й доцільне ведення цієї роботи. Цим було б усунути з життя всієї псевдопатріотизми — територіальні й інституційні — та некооперативне розуміння своєї колективної мети.

Засоби на ведення агрикультурної роботи на всіх наших землях повинні почерпатися з одного спільного фонду, створеного шляхом пропорційного розподілу цього агрикультурного податку на весь кооперативний апарат.

Цього вимагає й konieczність міцної культурної й оборончої сільсько-господарської організації, якою є „Сільський Господар“ і без якого вся наша господарська розбудова буде й надалі носити характер поодиноких „патріотичних“ гнізд без фундаменту.

В. Островський.

Розстріл комісара.

„За Свободу“ співішає із Севастополя, що там розстріляно політичного чорноморської флоту Халатова, обвинуваченого в шпіонажі. У зв'язку з цим справу відіано під суд команданта корабля „Незаможник“ Арсенова. Йому закладають, що перебуваючи в Константинополі, він мав зв'язки із контрреволюційними. На Далекому Сході розстріляти Мартінова, Гвоздева і Нахам-зона.

Продуктивність промислу СРСР.

Калінін помічує в рад. часописі статтю, в якій признає, що радянський промисл нахолодять у важкій положенні. Цією промислові бракує кваліфікованих робітників, багато робітників через лиху платню й апропізацію втікає із фабрик. Калінін пише, що продуктивність робітників у капіталістичних державах є значно вища, як робітників в СРСР і що став промислу радянських республік є далеко гірший, як у капіталістичних державах, особливо в Англії, Німеччині й Америці.

Розправа комуністів засуджених на смерть.

Як уже відомо, Найвищий Суд поручив передати нову розправу перед першою інстанцією у справі смертного засуду трьох львівських комуністів: Гірша, Югенда та студ. Профера. Розправа відбудеться 9 і 10 жовтня ц. р. перед найближчою календією присяглих у Львові.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 12. ВЕРЕСНЯ 1930.

АЛЬФОНС ДОДЕ.

5)

МАЦІЦЬКИЙ ПОВІСТЬ.

У неділю, щоби трохи розвеселитися, ціла наша рідня йшла з парасолями на надбережжю Рони. Ми завертали мимохіть на південь.

— Маю враження, що ми якось ближче рідних сторін — казала мама, що тужила за ними ще сильніше від мене.

Ці родинні проходи були понурі. Батько бурмотів, Якимцьо поплакував, а я йшов увесь час далеко за ними, сам не знаю чому. Мені ставало соромно на вулиці, мабуть тому, що ми були біді.

Місяць пізніше стара Анна занедужала. Мряки шкодили їй; треба було її відослати назад на південь. Бідне дівчинце, страшне любила мою маму і не могла з нею розстатися. Благал, щоби її лишити, обіцяючи, що не вмере. Треба було її посадити на корабель силосом. А коли вернулася до рідного села з розпуки виїхала замук.

Коли-ж Анна виїхала, ми не взяли нової служниці. Це видалося мені верхом нужди... Жінка старожі „доходила“, щоби робити тяжку працю. Гарні, білі руки моєї мами, які я так любив цілувати, перепалили від варення. Якимцьо ходив на базар. Ми асували йому під паху великий кіп і казали: „Піди купити це і те...“ і він купував дуже добре це і те, очевидно, купуючи собі.

Бідний Якимцьо! він також не мав шастя. Завжди не міг дивитися на його вічно заплакани очі і врешті почав його частувати штовханцями... Ми чули весь божий день: „Ти бамбуа! ти осяє!“ Дійшло до того, що Якимцьо в присутності батька почував себе нікчемно. Коли він сидів у садибі, лице його ставало погане.

Батько приносив йому нещастя. Послухайте пригоди із дзбанком:

Одного вечора, коли ми сідали за стіл, у хаті не було ні краплі води.

— Як хочете, я піду принести — сказав добротний Якимцьо.

І бере великий поливаний дзбанок.

Тоді батько згинає плечима:

— Коли по воду йде Якимцьо, то нема сумніву, що дзбанок буде розбитий.

— Чуєш Якимцьо — звертається до нього своїм спокійним голосом мама — уважай, не розбий.

А батько своє:

— Надурно говориш... все одно розібе.

Якимцьо плаксивим голосом:

— Чому-ж я мушу його розбити?

— Не кажу, що мусиш, а тільки, що розібеш — відповідає батько категоричним тоном.

Якимцьо замовк, узив тремтючою рукою глечик і виїшов поквапно, немов би казав:

— Розіб'ю? Побачимо.

Минає п'ять хвилин, десять, а Якимця нема.

Мама починає журитися:

— Щоби тільки йому чого злого не трапилось!

— А що-ж йому може трапитись? — бурмоче тато. — Розбив дзбанок і боїться вернутися.

І кажучи цей своїм миркотливим голосом —

я мав золоте серце! — встає та відчиняє двері, щоби побачити, що трапилось з Якимцем. Не потрібував далеко ходити: Якимцьо стоїть на сходах перед дзверима, з порожніми руками, мовчазний, задубілий. Побачивши батька бідне і слабий, безнадійним голосом каже: „Я розбив“...

Таки розбив!

У хроніці рідні Ейсетів ми охрестили цю подію „дзбанкова сцена“.

Сідали ми в Ліоні вже два місяці, заки родичі згадали про нашу науку. Батько хотів нас послати до гімназії, але це було за дорого.

— А може би ми пісали їх до парохіаль-

ної школи? — сказала мама — кажуть, що там дітям добре.

Ця думка сподобалася батькові, а що найближча церква була в Сен-Нізієр то й туди пісали нас на науку.

Весело було в такій парохіальній школі! Замість набивати нам голову грекою та латиною, як по інших заведеннях, там учили нас служити до Служби Божої, співати антифони, клекати і такої важкої річі, як кадити... Вряди-годи когось дня вчили нас кілька годин декляцій і „Епітемії“, але це був лише додаток до науки. Бодай раз на тиждень отець Міку, тримаючи нух табак, казав до нас святочним тоном:

— Заатра, мої панічі, нема школи! Маємо похорон.

Підемо на похорон!... Яка радість! То знову приходили хрестини, весілля, візитація Пресвященного, відвідини недужого з Найсвятішими Тайнами. Ах! які ми були горді, що могли проводити панотця, як йшов причащати. Піз малим червоним бальдахимом викладеним оксамитом йшов священик з Найсвятішими Тайнами і святым елеєм. Два хлопці з хорів несли бальдахим, а два інші великі золочені ліхтарі. П'ятий йшов попереду з калаталом. Звичайно це була моя ролля... Перед Найсвятішими Тайнами мушени здіймали шапки, а жінки хрестилися. Коли ми проходили мимо варті, вартовий кричав: „Позір!“ і воляки вибігали та ставали в фронт. — „Ладнайся!“ — кричав офіцер... Кріси грюкали, барабан гарчав... Я тріпав своїм калаталом трічі як підчас „Свят! свят!“ і ми йшли далі.

Кожний із нас мав у шафі комплект духовного вбрання: чорну реверенду з довгим хвостом, стихар, з великими рукавами та твердим коміром, чорні шовкові панчохи, два колпачки — один полотняний, другий оксамитний і пелерники обшиті білими перлинами, — словом: усе, що було треба.

(Продовження буде.)

Що це таке?

Викопування костей українських поляглих у Чортківщині.

Староства в Чорткові розіслало на днів по всіх громадських урядах повіту таку відпову: „Starosta powiatowy w Czortkowie L. 4227. Czortków, dnia 6. sierpnia 1930. Remont cmentarzy i grobów wojennych w powiecie. Do wszystkich Panów Naczelników Gmin w powiecie. Urząd Wojewódzki (Dyrekcja Robót Publicznych) w Warszawie reskryptem z dnia 1. sierpnia br. delegował do tut. powiatu przodownika drużyny robotniczej Władysława Zabłiskiego celem przeprowadzenia ekshumacji i remontu cmentarzy i grobów wojennych, położonych w Czortkowie i w całym powiecie czortkowskim. W myśl powyższego reskryptu polecam Panom Naczelnikom gmin, aby nazwanemu przodownikowi po jego zgłoszeniu się w tamtejszej gminie dostarczyli bezpłatnie kwatery oraz potrzebną ilość podwódt i robotników. Za ścisłe wykonanie niniejszego polecenia czynię Panów Naczelników gmin osobiście odpowiedzialnymi. Starosta powiatowy wz. Mgr. Kurzeja, referendarz”. Слідом за сего відповою явився в чортківській повіті п. Владислав Забільський, починаючи дотичні уряди парохіальні і громадські, почав сам екскумувати кости поглиблених, але виключно українських стрільців, похоронених на сільських цвинтарях. Кістки їх він вивозив до мішків і транспортує до гробниці в Чорткові.

Дня 9. червня ц. р. прибув Забільський рівнож на цвинтар у Білобожниці і розкопав сам упорядкований гроб стрільця Семена Кутного з Курович. Тим гробом опікувалася філія Товариства Охорони Воєнних Могил у Чорткові, а громадянство в Білобожниці вже давчи ставило на нім величавий дерев'яний хрест, що його якісь злочинці рівнож двічі арізували. Забільський викопав кости бл. п. С. Кутного зсипав до мішка і забрав до Чорткова, полишаючи розриту могилу. Кілька днів зп'ясу прийшов знова Забільський до Білобожниці, бо хтось зробив донесення до Староства, що він, викопуючи кости, полишив у землі череп і одну руку небіжника; він почав знова ритися в могилі, щоб їх відшукати. По віднайденню тих останків з мішком на плечах і черепом і одною рукою помандрував Забільський до Чорткова, аби їх кинути до спільного гробу. Тут слід зазначити, що п. Забільський не завдав собі найменшого труду, аби вишукати могили розпорощені по полях, лісах і по ровах доріг, а виключно займався екскумацією тлілих останків українських поляглих, яких могили давно вже впорядковано та якими опікувалася філія Товариства Охорони Воєнних Могил у Чорткові. Не потребуємо й пригадувати, яке враження викликав цей факт серед найширших кругів населення.

З цієї причини внесла філія ТОВМ у Чорткові жалобу до воєвідського уряду в Тернополі, а крім того звертається до відповідальних наших чинників, аби вони вияснили негайно у відповідних властей причину безчеплення упорядкованих уже могиł українських поляглих та зажадали повернення тлілих останків Семена Кутного на цвинтар у Білобожниці, де родина погіблого задумує в короткому часі поставити йому пам'ятник.

Втікають.

„Комуніст“ знову пише, що радянські урядовці масово втікають із сіл на Україні, побоюючись терору селян. В уманській окрузі, де вилало 240 урядовців, 141 утікло до міста назад.

Пожежі.

У Врухналі (пов. Яворів) на фільварку гр. Льва Шеніцького в Прилибі (брата митрополита) згоріла стирга шпениці. Вогонь перекинувся на сусідню стиргу шпениці, що згоріла до тла. „Сл. П.“ твердить, що вартівники стріляли до підпалачів, та вони втекли в невідомому напрямі.

Дня 8. вересня згоріла стирга шпениці в Козівці (пов. Бережани) вл. Маріяна Лещинського.

Вночі на 10. вересня в Чорнолозах біля Потока (пов. Рогатин) згоріли три господарства польських козачинців: Марії Коваль, Марії Джульської та Вац. Байди. Заг. шкода: 20 тис. зол. Рівночасно на полі в Чорнолозах згоріла стирга козачинців Марії Чех і стирга шпениці козачинців Завадського. „Сл. П.“ повідомляє, що з усіх випадків стверджено підпал хемічними засобами. „Сл. П.“ пише, що в Покропівці (пов. Тернопіль) невідомі люди вночі з 8. на 9. вересня хотіли підпалити стирги на фільварку. Стирги палили вартівники, а один із них загрозив підпалачам, що стрілятиме. Один із тих невідомих людей пустився втікати, інший таки хотів підпалювати, тоді вартівник вистріляв і ранив його. Той, що втікав, вернувся пізно раногого з утік разом із ним.

Арештування б. послів.

АРЕШТУВАННЯ ТРЬОХ УКРАЇНСЬКИХ ПОСЛІВ У ЛЬВОВІ.

Вночі з півтірка (9.) на середу (10. ц. м.) арештувала львівська поліція трьох б. українських послів у своїх помешканнях, а саме: Івана ЛШИНСЬКОГО, Володимира ЦЕЛЕВИЧА і Дмитра ПАЛІЄВА. Всіх трьох забрали під сильним конвоем до поліційних арештів.

ПОДРОБИЩІ АРЕШТУВАННЯ Б. ПОС. КУЗИКА.

Повіdomляють нас з Рогатина:

Дня 6. ц. м. в год. 8-й рано прийшов до помешкання б. посла Степана Кузика комісар поліції Гляйц з 5 поліційнтами і почав, нічого не кажучи, шукати чогось по кімнатах. На запит пос. Кузика, чи має дозвіл на переведення ревізії, один з поліційнтів сказав, що судового дозволу не мають і ревізію переводять з власної ініціативи. Ревізія тривала до год. 12. вночі і не дала ніякого вислідку. По ревізії пос. Кузика арештовано і в асисті 4 жандармів спроваджено до комісаріату поліції. Комісар Гляйц хотів зробити відтиск пальців пос. Кузика, але проти цього пос. Кузик заперечував і не дав собі цього зробити. Рівнож пос. Кузик відмовився від якихнебудь зізнань на поліції. Тогож дня вечором відставлено його до арештів повіт. суду в Рогатині. Після переслухання суддя постановив задержати пос. Кузика в арешті до дальшого внесення прокуратури.

Початкове донесення поліції обвинувачує пос. Кузика за злочин з §§ 58 і 65 к. з., але наразі не наведено в тому донесенні ніяких фактів ні доказів вини, тільки заповіджено, що до 8 днів поліція доповнить донесення і збере потрібний матеріал для обоснування свого донесення.

Арешт пос. Кузика може дуже погано відбитися на його здоров'я, бо від кількох днів він є хворий на запалення горла.

Загалом учорашньої ночі арештували 18 б. послів, у цьому, як уже вище вгадано трьох українських послів із УНДО та б. пос. д-ра Осипа Козуга (УСРП).

З польських б. послів арештований Вацьмага (дикий, що передтим належав до ББ). Далі арештовані: Варліцький (ППО), д-р Либман (ППО), д-р Прагер (ППО), Ходиский (ППО), Дубоа (ППО), д-р Путек (Визв.), Багінський (Визв.), д-р Керник (Паст), Дембський (Стр. Нар.), Савицький (Стр. Хл.), Попель (НПР), був послом у П. союмі). У краківській воєністії арештували: б. прем. пос. Вітоса (Паст), Цюлкоша та Магоска (ППО).

Поліформовані кола стверджують, що провідників Центроліву арештували в зв'язку з краківським конгресом із червня ц. р. Вже тоді прем. Славек заповів був гострі кроки супроти ініціаторів краківського конгресу. Арешту-

вання перевела поліція в асисті військової жандармерії. Потім справу передали прокуратурі повіт. суду у Варшаві Міхаловському та сд. судді Хмелякеві. Арештували б. посла на приваті міністра вн. справ. Були, посла Попеля (НПР) арештували в кімнаті, яку він відавляв у секретаря французького амбасадора у Варшаві. До буди. мін. пос. Керника поліція прийшла в 3. год. уночі та вбудила його, кажучи, що прийшла телеграма. Перевели теж ревізію в кімнаті сойм. тотелю у б. посла Галанера (ППО), та його там не вистали. Бо він є у Львові. Всіх арештованих перевезли під сильною ескортою до Берестя над Бугом. Вітоса арештували на станції Краків-Поліжже, як перш в Варшаві до Вєжхославців після підписання виб. пакту п'ятьох партій Центроліву. Арештовані б. укр. послы селять у місц. в'язницях.

В ост. хвилі наспіли ще вістки про арештування б. пос. Вроні й Адамовського (Стр. Хл.).

Конфіскації.

Видельські часописи: „АВС“, „Вєтур Варшавські“ та „Курєр Варшавські“ сконфісковані зате, що поклали деякі подробиці про арештування „Кур. Варш.“ сконфіскували за статтю буди. сен. Росковського „Вночі“.

Демонстрації.

Вечором 10. вересня відбулися у Варшаві демонстрації. Зліва відчувала їх поліція. Гуртки демонстрантів намагалися дістати до будинку президії ради міністрів і мін-ства вн. справ. Бузинок мін-ства обсадила поліція, озброєна в багеті та в шоломи. По місті кружляють кінні та піші патрулі.

У кількох місцях дійшло до сутичок. В однім місці юрба відбила арештованого.

Демонстрації були теж у Кракові та Тарнові. В Тарнові вибили шиб в старостві. „Сл. П.“ повідомляє, що демонстранти кидали на поліцію камінням і ранили двох поліцаїв. Поліція стріляла в повітря.

Підозріла в нападі біля Бібрки?

Постерунок поліції в Бібріці доставив до львівського сд. виділу Юлію Козакевич, 22-літню абсолютну уч. семінарії, замешкалу в Бібріці. Польські газети твердять, що вона підозріла у співучасті в нападі на почт. вів біля Бібрки.

Міна під чит. „Просвіти“.

ПАТ повідомляє, що 8. вересня ок. год. 20.30 поклав хтось міну під будинок читальні „Просвіти“ в Манасіві (пов. Зборів). Міна вибухла й ушкодила часті будинку. Невиригні справники приїхали кінно від сторони Олішів. Вертаючи застрілили українця Вас. Прошанецького. Ведуть слідство.

Забирають землю від наших селян за безцін!

(Допис з Турчанщини).

Величезні простори землі і ліса в Карпатах, бо від Дуклі далеко на схід за Лавочне, є власністю якоїсь мало відомої спілки зв. „Годуля“ на Шлеську. Ця добра закупила спілка від барона Лібга за 3 мільйони доларів, а він набув їх від австрійської держави в половині 18-ого століття за марну суму, бо за 100 тисяч дукатів (на наші гроші приблизно за яких 3 мільйони золотих). Польський уряд без труду затвердив шлеський спілці контракт продажі. Ми може не встравали би в цю справу, якби тут не було заінтересоване наше селянство.

За часів бар. Лібга наші люди в горах могли скоріше добитися права пасти худобу в тих маєтках, дешевше купували паливо чи матеріал на будову, а вже про ці десятки тисяч кар, які накладають тепер на наших людей за лісові шкоди, на Австрії ніхто не чув. Натомість добитися нашому селянству винагорода за шкоди від дичини належить до рідких вибітків. Що більше: фірму „Годуля“ творять люди, які в кожній зогнилої гілочки хотять робити гроші. А хоч ліси в Карпатах вже так сильно знищено в час війни, то ця фірма поспішним темпом хоче доконати решти. До найбільших закуток доводить дузькоторові залізниця і вивозить останки дерева у світ. Робить це не лише в посередньому шкодою для околиці, але також наносить і безпосередні страти нашому селянству, бо забирає йому землю під ці залізничні майже за безцін. За примір пехай послужить такий факт:

Найновішу таку залізницю буде фірма в цьому році в турчанській повіті, а села Явора че-

рез Ісаї, Ясінку, Кіндратів і Зубрицю до Овільщини. В Яворі, Ісаях і Зубриці викуплено землю по добровільній умові, але в селах Ясінка і Кіндратів, які стоять посередній залізничного шляху, вже забалося спілці примусового викупу (власнення). Не входячи в ніякі пертрактиції з людьми, при допоміж різних гачків-крючків добувають з міністерства внутрішніх справ оречення, що залізниця, яка має переходити через плавані села, влада визнає підприємством „поміхней ужиточності“. На цій основі фірмові урядовці вже заадагетили вихалкуются, що за землі під залізницю не дадуть ані четвертої частини тих грошей, які платили в Ісаях. Рівночасно з ореченням міністерства зарялило воєністство в Станиславові обходову комісію на день 10. вересня ц. р., а також розправу „випаленню“. Так для експлуатації дерева наш селянин має відступити свої загорода, подіряти будинки і поля, основу своєї існування, за підмурно на те, щоб збільшити капітали чужинців.

Зачуємо, що названі громади Ясінка і Кіндратів повносили перед двома місяцями через відомого панка з Яворі Маазура, члена Т-ва „Згода“, а також через бувиного урядового посла-селянина (перебраного за пана) а Висоцького Висоцького протест, але цей протест не вишив по за межі найближчої залізничної станції. Якже цей посол мав старати по стороні людей, коли він звинувачує з двома своїми сусідами-селянами до Варшави і хвалився, що він видавав у прем'єра Салвека затвердження контракті фірмі!

Нам відомо, що в дні 25. серпня ц. р. наш посол Великанович інтервеніував у воєвідський уряд, а також у самого воєводи в Станиславові, а в дні 25. серпня був у Ясінці та дав людям відповілі інформації. Але чи властось ще що для наших людей аргувати — годі перебачати.

Турчанський.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Неоправдані закиди.

Припадок чи недобра доля зробили так, що мій попередній фейлетон айшовся в „Ділі“ в останній інтерв'ю марш. Пілювського. Мій би хотів подумати, що це зроблено намісницю, чи на попередній порозуміннях, себто: або я знав про інтерв'ю і написав фейлетон, або навпаки.

Завдяки під ономом чести, що ніякого порозуміння не було, а мій фейлетон айшовся новім припадком в інтерв'ю. Ручу, що коли б я був знав про інтерв'ю, був би не писав про бунтарів, аби був би передержав фейлетон до другого хвили. Вийшло: два гриби в борщі, що — як усім відомо — є непрактичне і переборщене. „Діло“ не може поміщувати більшої кількості веселих канальців, бо тоді матиме на мало місця на показні річі.

Добре ще, що мій фейлетон не був надвизначно веселим і тому не дуже разив.

Редакційні товариші закинулися на мене мокрим рядном.

— Подписав на інтерв'ю і на свій фейлетон! — говорили до мене на другий день. — В тебе така сила пислову, лядлярність отило, краса порівнянь?!

— Признаю, що нема. Але ви, в ласки свої, подивіться на акторів!

Я собі скромний раб божий, що я так уже за багато людей написав. Хто їстившись за мною, доки подохне долі, втілений в особу якогось насильного потентата, подбавши мене куса хоч і разового, але хліба? Ах, я нас журналіст чи письменник ім. Ів. Франка, то щось таке по середній між воєнним і торговельним практикантом, в тім ріжницю, що тамтих ніхто не вважав за амаргозаних людей. Врештоту, щодо останнього фейлетону, то в мене не могло навіть бути тієї сили пислову і краси порівнянь, бо я на бунтарів послав не маю чого виставити. Вони мені ані не ухвалювали недолі, ані не зменшували бюджету, ані не погуляли ску. За час їх посидування я відмовився до них в належну пошавою, азначу, що посол багато може, як хоче. А останній мій фейлетон, це не було ніщо інше тільки відриваний шматок, який може кожному трапитися. Тому, мій панове, не маєте чого чіплятися мене!

Цю довгу промову виголосив я без картки та без підготування і мущу собі признати — вона була ліпша, як леодна „шевченківська“, а зробила більше вражіння, як леодна „похоронна“.

Після тієї промови мав я спокій в товаришах, але не зі своєю совістю. Все таки є фактом, що мій фейлетон не мав тієї живучості, яку повинні мати. Чому воно так і як цьому заридити? Ах, роль фейлетоніста в суспільності дуже важлива до ролі прокуратора в суді, тільки той їх ріжний. Ах, наше життя в Галичині і в Воєводириі таке багате (останніми часами) в ріжні позитивні ріжні об'яви, що хоч сль і пишні. Чому

я про неодо мовчу, а про неодо повно збираюся писати?

Дуго думав я над тим і врешті таки внайшов виверт.

У нас так:

— Пти-но йому дай раз!

— Боюсь...

— Не бієся, я в тобою!!

Чоловік повірять, піде, зайде кого там палежало, а побитий як не гукне на приятелів, як не почне з ними дупити чоловіка. Той тоді до знабавомого:

— Бороши! Ах, же обіцяв.

А знайомий суди-туди тай в ноги. Потім лежав то ще я хитрую:

— Я йому кавав, дай спокій, але він просто невідповідальний.

Коли невідповідальний, то ще пів біла, але коли вийде, що він „негромадський чинник“, то тоді вже ціла біла.

А негромадський чинником легко в нас стати тому, хто нічого не має.

Галантійон Чіпка.

Справа на часі.

Львівська шкільна кураторія не пускає українця учителя між українську дитвору.

Недавно було оповіщено в „Ділі“, що цього року Львівська Кураторія майже зовсім не приймала на посади українців-учителів, а вже просто масово відкинула прохання наших кандидатів (ок), що покінчили приватний семінар „Рідної Школи“. Ці кандидати (ки) уживали й уживають ріжних заходів для випрошення посади у ріжних людей та вистояють пороги достойників Кураторії, не жалючі при цьому навіть гірких слів. Були такі, що й рішались на посади в етнографічних землях Польщі, коби лише мати „державну“ посаду. Одне в так приймають тепер українців чимраз рідше.

Наближеним ворогом нашого учительства явився якійсь панок з Лембінщини, своїх куратора, п. Опала, котрий має у своєму рефераті надавання посад кандидатам. Він, хоч нібито підсудчик, у своєму україножерстві й шовінізмі перенімає ославленого Грєбського і Прушинського. Прушинський був боляй настільки етичний, що не приймав урядового наказного становища, бо заявляв, що не хоче змінити своєї лінії до українців, яку на державним вищим становищі мусів би провозити згідно з законами. А для п. Опала, вилло, вже й етика нічого не значить, коли тільки на документах побачить слова „греко-латин“. Такий кандидат не може і мріяти про посаду.

Який-же вихід для нас? Нам треба вчитуватися хочів в літературу боротьби поляків за школу під Росією. Поляки творили рідну школу

в кожній хаті і виховували свої діти в рідній національній душі, не пламаючи на ніякі переслідування.

Став перед нами важке питання, що зробити в цілому фалінгою учительства, прогнаного шкільними чинниками, або неприязного до служби? У нас ріжними способами усувають українську державну школу, а на це місце дають чисто польську, або перехідну польську, себто утративши. Рівночасно насиджують по всіх наших селах польського учителя, який крім місці педагога має ще організувати „Стшелмца“, польські установи і т. п. Мусимо боронити наші діти перед винародовленням!

Закон допускає основоування приватних українських шкіл, а також і приватних курорів („Діло“ в 4. IX. 1930). Нехайже наше моладе учительство (як перед 25 роками польське учительство в Росії) творить собі власний варстат праці і поволи нехай кладе скримну цеголку під буюну рідної культури! Пощо лебелити і плакати? Треба підшукувати громи, де є змога творити власні приватні школи і там, хочів за положину ціни, працювати. А будьте певні, що виховані вами громадяни не дадуть вам пропасти! А ровніне тепер у всіх народів дошкільне виховання (фреблків) — чи не дадоб соткам наших абсолютів приватних семінарів засоби до існування? А курси для дорослих, курси фахові і т. д.?

В терен праці, тільки його добути! Чист не краще піти в село працювати чесно за скримну страву, як жебрати допомоги в учительській організації або у приватних осіб? У цьому напрямі повинні розвинути акцію і виховання наші приватні семінарії і просто накауувати моладі йти в народ! Уже близько півтора тисячі українського нар. учительства працює серед польського національного моря, нарікає на всіх і вся, винародовлюється, панночки виходять замуж за жид дариім, — а якось ніхто не хоче вглянути в себе.

Кілько раз жебрачу торбу, перестанемо тужити до державного жолаба, творім власний варстат праці! Неприяті на державні посади учительки й учителі повинні йти між народ, творити „Рідні Школи“, дитачі садки, курси для дорослих, курси фахові і т. д., а тоді побачать, що найдуть основу для існування і внутрішня задоволення.

Григорівич.

В Індії далі неспокоїно.

З Лондону сповіщають, що в Караї товпа гіндуців, що складалася із 2.000 осіб напала на поліцію в ноєбля П камінням. Товпу владось розігнати, при чому було 20 ранених.

Мотіляль Неру на волі.

АТЕ. Лондон. Із Аллгах Абату сповіщають, що відомого провідника гіндуських націоналістів Мотіляля Неру випущено на волю. Він тяжко хорий.

ФЕЙДЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 12. ВЕРЕСНЯ 1930.

О. І. БОЧКОВСЬКИЙ.

ФРЕДЕРИК МІСТРАЛЬ ТА НАЦІОНАЛЬНЕ ПИТАННЯ.

(8. IX. 1830 — 25. III. 1914).

I.

8. вересня буде сто років, як на хуторі „Мас ду Інге“ біля Маяно народився славетний провансальський поет й національний діяч — Фредерик Містраль.

Коли це пишу, нині, у Маяні, де цей камінь новопровансальського відродження прожів майже цілий свій вік, відбудеться величезне свято, як прояв пошани „Фелібріджів“ своєму духовному батькові та ідеологові.

Власне святкування цих ювілейних роковин почалися вже весною й не обмежуються лише Провансом та Францією, але айнашли чималі відгомін у сусідніх романських народів, переходім в Італію, в якою автор класичної „Мірейо“ та „Календас“ був за життя так інтимно зв'язаний.

Це зрозуміло. Аджеж літературний й переловім ідеологічний вплив Ф. Містраля далеко сягає за межі його батьківщини та власного народу. Взагалі щойно майбутність належно зрозуміє та визначить місце для цього новопровансальського барда, що сам себе у передмові до свого архитвору „Мірейо“ назвав „скромним учнем великого Гомера“.

Безперечно, Містраль центральна фігура неопровансальського відродження. Ледя чи можна знайти в історії поневолених народів другий подібний приклад, де-б національний геній та творча сила більш ясно було втілена в одній людині, як це ми бачимо у випадку Містраля та сучасного національного пробудження Провансу. Т. Шевченко та його „Кобзар“, як свого роду українська національна епіпея — дубові є до деякої міри аналогією

до Містраля та національного значіння літературної творчості цього класичного пробудника провансальського народу.

Завданням цих рядків є саме підкреслити тільки наймаркантиші риси діяльності й значіння великого провансальського поета та письменника.

У першу чергу слід піднести заслугу Містраля для відродження та відновлення забутої і від часів революції дуже занедбаной рідної мови. Вона була „патова“ — діалектом перед появою „Мірейо“ та іншими архитворами Містраля „Календас“, „Іскаль д'ор“, „Нермо“, „Реліо Яно“, „Лю Помено ду Розе“, щоб назвати бодай найголовніші з них; після них провансальська мова була піднесена до найвищого шматка літературного новочасного органу. Половина Ноблівської нагороди, яку одержав Містраль у 1905 р., була світовим визнанням цих його епохальних досягнень у сфері національної літератури.

Реставрація рідної мови — це „длитмотив“ Містральських зусиль. Він добре розумів, що мова є корінь народу і нація ніде та спровола занепадає, коли його втрачить. „Хто тримає свою мову, той тримає ключа, який звільняє його з кайдани“ — було улюбленою девізою Містраля, яку він раз-у-раз нагадував своїм землякам.

Отже зрозуміло, чому, засновуючи у 1854 році славетне в історії південної Франції товариство фелібрів — Містраль головним його завданням поклав плекання рідної мови, коліс славетної, а згодом забутої та занепавшої від часу, коли „араліши честь Провансу, пануючі класи звели П, на жалі, до хатнього вжитку“... У кожній своїй промові та кожній статті Містраль з прозелітизмом апостола захищає свою рідну мову. Я не знаю чи у відомому його збірнику „Промови та статті“ можна знайти бодай одну, де-б він не порушував цієї заповітної своєї теми. У своєму славетному словнику: „Скарб Фелібріджів“ (1878-86), що „є підсумком не лише ріжних діалектів мови д'ок, але ще і неаб-

межених її варіантів топографічних та родинних назв, звичаїв, традицій та легенд, повної історії країн, які лежать на південь від Льоари...“ (Л. Констанс) — Ф. Містраль збудував провансальській мові пам'ятник справді *aere perennius*.

Не з філологічного аматорства й не з наукового спеціалізму робив він це, але із живої потреби та національного почування, що через мову можна та треба розбудити й піднести прибитий свій нарід, відродженню якого свідомо та програмово була присвячена вся його літературна і громадська діяльність.

Коли він закінчив свої студії в Екському університеті та вернув до свого рідного села, перед ним виринуло питання про обрання фаху та програми дальшого життя. Французька мова гарантувала йому кар'єру. Провансальська, як інтелігентови з вищою освітою, нічого не обіцяла, натомість наперед уже наразала на шкани, в кращому разі засуджуючи на ізоляцію та незрозуміння, навіть серед освічених зенационалізованих верств власного народу.

Проте Містраль ставши „ногою на порозі рідної хати з очима зверненими до малих Альп“ складає святочну присягу, працювати для „піднесення національного почування, для справ відродження старої національної мови та для регабілітації цієї мови силою поетичного претіжжя“.

Містраль не був поетом провансальських панів, що зрадили свій нарід, але рідного люду, що залишився вірним нації та аж до наших часів заховав славі її традиції і звичаї.

У своїй „Мірейо“ автор демонстративно підкреслює цей, мовляв, народницький характер своєї Музи, коли каже на вступі: „Бо співаю тільки для вас, о пастухи та люди з хуторів“. Лямартін, що ентузіастично привітав у французькій критиці появу цього архитвору Містраля, науочно схарактеризував його національне значіння у словах: „Нарід мусить спасати нарід“.

(Продовження буде.)

ОПЕРАТОР

2387 29—?

Д-р Д. Сассовер

Львів, вул. Коллонтая ч. 7. Тел. 38-51
ХІРУРГІЧНІ НЕДУГИ. ЛІЧЕННЯ ЖИЛЯКІВ.

Виборчий рух

Пилькуймо виборчих списків!

Згідно з одержаними нами інформаціями багато наших громадян не виконувало реєстраційних карток, хоч ретельно до їх виконання і віддання вже мав.

Як не була б причиною цього (чи хтось не одержав цих карток взагалі, чи одержав за пізно, чи може спланився в їх відданні) — все таки дотична одиниця не буде у виборчій списку і тим самим не буде мати права голосування.

З другої сторони існує можливість, що оскільки виконано картку по українськи, то навіть при правильному виконанні і відданні її на час — дотичний виборець може не бути уміщений у списку.

Почавши від дня 26. вересня ц. р. виборчі списки будуть вилічені до владу виборців, одначе на дуже короткий час.

Обов'язком кожного українського виборця є справити, чи знаходиться він у виборчій списку. У випадку, колиб його не було — негайно рекламувати своє право, виклачується „доводом особистим“ (або метрикою чи іншим документом) і картою ототожнення у Львові. Право рекламної приволується пошому виборцеві і того права українське громадянство мусить допильнувати.

У всяких справах, зв'язаних з виборами, просимо інформуватися в Українськй Вибірчій Комітеті на м. Львів, вул. Костюшка 1 а. II. пов.

З виборчого руху у 51. львівській виборчій окрузі.

За підписом 6. посла Володимира Козана появилася в Союзі з датою 1. вересня ц. р. відозва до „всіх мужів довіри і товаришів-співпрацівників у 51. львівській виборчій окрузі“, в якій додало інструкції, що їх повинні придержуватися у виборчому періоді всі свідомі українці, а зокрема всі мужи довіри і місцеві партійні гуртки УНДО. Відозва наважє весь український загаль у львівській виб. окрузі братися негайно до підготовки передвиборчої акції згідно з поданими інструкціями, які слід виконати якнайточніше.

Паневропу похоронили?

З Женеви пишуть, що факт передачі проекту паневропейської федерації Раді Союзу Народів можна вважати похороном цього проекту. У цій справі прийшло до довгої дискусії між Бріаном і Гендерсоном. Всеж Рада Союзу Народів творить окрему комісію для справи Паневропи.

Риков не буде послом у Берліні.

„Рул“ сповіщає із Москви, що кандидатура Рикова на становище консула у Берліні перепала. Консулом ОРОР у столиці Німеччини буде 6. радянський посол в Ангорі Суріц, як це вже писалося.

Український Народний Театр ім. І. Тобилевича
Львів—Станіславів.

Літве турне „Укр. Нар. Театру ім. І. Тобилевича“ до Покуття, Поділля, Львівщини та Бойківщини закінчується в великим моральним успіхом і після останніх вистав у Болехові, Калуші й Богородчанях починається 18. ц. м. в Станіславові новий зимовий сезон.

Покищо підготовлено на сезон такі прем'єри і старші п'єси в новій постановці: Старичко „Гетьман Дорошенко“, І. Тобилевича „Мартин Боруля“, далі „Циганка Аза“, нар. опера Кривиницького „Пісні в лицях“, Леся Українка „Пісня Пісня“, опера Форостини „Казка старої млини“, опера Сметани „Продана наречена“, опера Оффенбаха „Прекрасна Олена“, оперетка Лотара „Весела вдова“, фарса Краца „Кільометр жер“, Невжежова „Друга молодість“, „Одинадцятьмілі“ і ін. Крім цього приготував управа театру кілька найновіших оперет, які входять у репертуар цього сезону зах.-євр. опер. У реорганізованій ансамбль театру входять найкращі артистичні сили Зах. України, які дають повну заборону бездоганного виведення підготовленого вже з наміченого репертуару.

Відкриття сезону піchnється 18. ц. м. в Станіславові (сала „Сокола“) виставою історичної драми „Гетьман Дорошенко“ в постановці режисера Бенцала. До виведення цієї п'єси з нашого славного минулого підготували гарну нову обстановку. Самого гетьмана гратиме п. Бенцаль. В

суботу, 21. ц. м. йде стара улюблена „Циганка Аза“, а в неділю, 22. ц. м. пополудні при зниклих цінах „Мартин Боруля“; у вечір йде „Гетьман Дорошенко“, як прощальний вечір дотеперішнього режисера театру п. Бенцала, аангажованого до Харкова.

Після цих чотирьох вистав трупа театру загостить до Коломиї на кілька п'єс.

Зважаючи тяжкі обставини серед яких доводиться працювати нашим артистам, не треба мабуть нікому пригадувати, що люди, які свої сили віддали безкорисно мистецтву та культурній праці заслуговують на якнайживішу піддержку громадянства.

НОВИНКИ

— З футрами всілякого рода прохастесь звертати до української фірми Карляка, Куркова 11/а. I. пов. Ціни дешеві і робота солідна. 437 5-?

— Робітня футер Юліана Глушевського перенесена на вул. Коперника 16. 2296 34-?

— Телеф. 2-11. Піскова 22 „Власна Хата“ Фотограф Лев Янушевич. 1345 102-?

— Чи Пані купила вже оксамитний капелюх? Найбільший вибір у фірми Е. Геперт, Фредри 9. 509 1—?

— Згоріло українське приходство. Дня 7. 9. ц. р. відбулося в Зборові польське віче в справі відомої промови мін. Тревірануса і підпалів у краю. А того самого дня вечером хтось підпалив стодолу і стіжки греко-кат. священика о. Євгена Мацелюха в Кудобинцях, віддалених 6 км. від Зборова. На подвір'ю приходства хтось вистріляв, а зараз потім занялись стіжки і стодола, і то рівночасно з ріжних кінців. Хоч був дощ, все горіло повною полум'ям і за яку годину згоріло до тла. Нема сумніву, що стіжки мусіли бути обліті нафтою або бензином. Згоріло біля 200 кіп збіжжя (майже самої пшениці) і все господарське знаряддя. Підчас пожежі по селі стріляли якісь військові. Поліція пояснює, що це стріляно на це, аби люди йшли рятувати.

— Арештування. Дня 2. вересня ц. р. арештовано 4-ох учнів укр. гімназії У. П. Т. в Золочеві, які вночі підпальвали гімназії, щоб охоронити будинок від підпаду. Трох з арештованих другого дня випущено, а одного ученика 7-ої класи, 17-літнього Ярослава Лека, відіслано до польської „військової дефензиви“ в Тернополі, де вже 6-ий день сидить в тюрмі під закладом „саботажу“. Рівночасно переведено ревізію у родичів арештованого.

— Документ часу. До нашої редакції попав такий цікавий документ, який подаємо в перекладі: „До В. П. Григорія Клима, учителя в Лозівці, п. Нове Село, вія Підволочиська. Польський Союз Самооборони перед саботажом українських гайдамаків робить Вас, о. Юрчинського, Мазуренка, Субельного і Мартинюкову, як комітет українського саботажу особисто відповідальними за всякий терористичний і саботажний рух на терені тернопільського воєводства, які то тамошньому комітетові підлягають і без дальшого, примінять проти вище згаданих засоби відплати. Про це просимо вище названих повідомити. — Польський Комітет Самооборони. — Львів, 30. 8. 1930.“

— Овочі саботажів. „Газета Варшавська“ подає статистику саботажових випадків у Сх. Галичині ц. р., а ця статистика, начебто оперта на вислідах поліцейного слідства. В цьому році спалено 62 доми, 67 стоділ, 78 інших будинків, 112 стирт збіжжя і сіна, а загальна шкода виносить 6,743.000 золотих. Напрям телеграфічних й телеграфічних дротів пошкоджених „бандами УВО“, як пише „Г. В.“, коштувала 16.000 зол.

— Про будівельні позички. Синдикат гаранційних банків подає до відома, що видавання облігацій І. серії преміової будівельної позички від 15. вересня відбуватиметься у Поштової Касі Осалности у Варшаві та в її відділах у Поланці, Катовицях, Кракові, Лодзі і Вильні й у всіх банках, що входять у склад гаранційного Синдикату та їх відділах, як рівнож в кожному поштово-уряді, який прийняв записи. Хто згодується по відібрання облігацій, має долучити „довод особистий“, легітимацію, а на випадок заступства, уповноваження, затверджене громадським урядом чи судом.

— Арсенал УВО в Берліні. Ілюстровани Курер Цолзенні під таким заголовком пише, що в одній каварні в Берліні кримінальна поліція викрила арсенал, в якому було 275 замків від скорострілів, які в цій каварні переховував сотник Ярій. Цей Ярій нібито стоїть на чолі кадри УВО в Берліні, а колись ніби то був секретарем през. Петрушевича. Чому в цьому арсеналі найдено тільки замки від скорострілів і чому той Ярій сховав їх у каварні, того часопис не вияснює.

— Кому вода на млин? Як відомо, від довшого часу комуністична газета „Сила“ поста-

вила собі за ціль збити клин між 6. старшині У.Г.А. і стрільцями та містить цілий ряд статей, в яких оспальовує всіх старшин без розбору. Загально відомо, що невідповідальні редактори „Сили“ натрапляють на негативні осяди навіть комуністів і що комуністична „Культура“ в останнім числі пригадує ред. Букшонованому, як то він сам 1919 року послав Сінових Стрільців давити комуністичні заворушення в Бориславі та, що сам Букшонований має на своїм сумлінню більше гріхів супроти стрільців, як не один зі старшин, проти яких він виступав. Відомо також, що колиб який часопис поставив собі за мету боронити старшин, а обвинувачувати стрільців, то наклепав би стільки дописів, скільки наклепав „Сила“. Та прати прилюдно свої брудні не спеціальність тільки небагажних людей і тому ми старались мовчати про цю справу, не достойну великого шуму. Але всеж, як видно, брудні ревелайції „Сили“ стали комусь у пригоді: От „Слова Польске“ під заголовком „За кулі Української Галицької Армії“ передруковує калюшні „Сили“, очевидно на те, щоб збешестити нашу армію дорешти і добити її добру славу руками самих 6. отаманів. У великій статті „Слова Польского“ читаємо, як-то старшини У.Г.А. втікаючи на Чехословаччину, продавали жидам коні, як отаман Микитка обкладав померлих стрільців нагайками, як хорунжий Бабій бив стрільців так, що вони хотіли його збити і стріляли за ним і т. д. Тільки не читаємо, як-то от. Букшонований лишає стрільців на фронті, а сам їздив автомобілем до Стрия до своєї ділячки. Такі ревелайції „Сили“ очевидно дуже приємні для читачів „Слова Польского“, але менше приємні для справжніх українців.

— З любовних трагедій. Коло Рівного мешкав купець Сандберг, який взяв собі на виховання 15-літню сирітку. Ця сирітка захохалася в сина свого опікуна Сандберга, а коли той побачившись нею якийсь час, рішив оженитися із іншою, бідна сирітка так взяла собі це до серця, що отруїлася. Лишила вона лист, у якому пише, що не могла пережити думки, що її коханий їде до шлюбу з іншою. На закінчення листа сентиментальна самовбивинця просить свого коханого часом відвідати її гріб та принести квітку.

— Вертають з війни. Через польсько-радянський кордон на станції Стовбці переїхало на днях 400 німецьких вояків, які досі були в російському полоні ще із часів світової війни. Жили вони в далекім Сибірі і радянська влада досі не дала їм можливості вернути до вітчизни.

— Незлий гонимець. Бувший президент Злучених Держав Кулідж дістав від одного видавництва пропозицію написати і видати свої спомини з часів президентури. Кулідж згодився і дістав за спомини 100.000 доларів гонорару.

— Перший фашистський роман. Літературний світ в Італії має сенсацію: письменник Ма-

(Продовження на сторони 6-й)

Куток мови.

„Ходить о...“

Польська фраза „ходить о те“ є так сильно закорінена серед нашої галицької інтелігенції, що без неї люди попросту розмовляти не в силі. Деякі наші робітники пера, почувши, що десь даються, а саме, що польське „думати о...“ передаємо по нашому „думати про...“, пишуть „ходить про те“. Це така сама нісенітниця, якби хто замість фрази „як вам їде?“ почав уживати: „як вам ходить?“ Маємо звороти: „річ їде про те...“, „діло в тому“, „справа в тому“, або „справа така, що...“

„Зглядний, зглядно“.

Чистісенний польонізм, дуже модний у щоденній розмові та наукових книжках. „Зглядний“ — це „умовний“. Польська мова вживає терміну „вагленд“ на означення дуже ріжних понять, не завжди яєних. Нпр. „Іду до ресторону зглядно до каварні“ — мало би значити: „Вибачте, я помилувався, не до ресторону, а до каварні“, хіба, що ресторан є разом з каварнею, а тоді це значилоб: „точніше кажучи“. — „Які там ціни в Черту?“ „Зглядно дорого“ — має бути по нашому: розмірно дорого. „Погляди — що річ зглядна“, значить: „умовна“.

На фразу „Зе вагленду на“ „маємо свою“ з огляду... (а не „зі згляду“) „Рухає вагленди“ значить: ріжні мотиви, причини.

До речі: теорія релятивності Айнштейна, яка зветься по польськи „Теорія ваглендності“, названа у нас деякими вченими також не краще: „теорія відносності“ з російського: „относительности“. Коли не хочемо вживати загальнопринятого оригінального терміну „релятивності“, краще вже називати її „теорією умовності“, згідно з дійсним значінням слова „умовність“. Фізична теорія не має нічого спільного з міфологією.

ФУТРА

порука
ЕВГЕН ГОВИКОВИЧ
робітник футер
Львів, вул. ЛІНДОГО ч. 3 (біля вул. Коперника).

ФУТРА

ріо Карлі видав великий роман, який називається „Італія Муссоліні“. Це перший великий літературний твір про фашистську Італію. Автор малює фашистську революцію, похід на Рим і дальшу працю фашистів для створення національної держави. Критика признає творчість велику літературно-мистецьку вагість.

— Шасливі. Радянська преса сповідає, що більшовицькі лєтуні, перелітаючи понад Сибіром, завважили далеко на півночі кілька осель, які так були окружені непроходими лісами, що вони були зовсім відірвані від світа. Мешканці цих осель досі не знали, що в Росії була революція і що праця вже нема. Ніхто не платив податків і не знав, що то військова служба. Тепер радянська влада вислала туди своїх урядовців і комуністичних агітаторів. Можна сподіватись, що мешканці цих осель з комуністами будуть менше шасливі, як без комуністів.

— Як умирає Бісмарк? Недавно в Берліні андіно меморіал князя Більова, який був присутній при смерті „залізного канцлера“ Бісмарка. Більов пише, що Бісмарк в агонії благав: „Поможіть! поможіть!“ Потім вже несприятимий, шепнув: „Німеччино, Німеччино!“, після цього згадав Росію, Сербію й Англію та завовав на віки. У меморіалах поміщено дуже багато цікавих фактів про життя Бісмарка.

— Третій приятель Андрєйого також згинув. Як подіють шведські часописи, щоденник дослідника бігуна Андрєйого казує на те, що і третій його товариш Френкель, який вибирався з ним на північний бігун, загинув по дорозі із голоду та втоми. Бальон, яким вони летіли, розбився і дальшу подорож треба було відбавувати пішки по льді. Перший помер Стрілберг і його похоронили товариші, відтак згинув Френкель, а останній Андрєй мав ще стільки мужності, що чекаючи смерті, писав свій щоденник. Останні відомості говорять, що спеціальній експедиції вдалось дня 8. ч. м. хайти кістка Френкеля, який лежав досить далеко від табору Андрєйого. Біла кістка Френкеля найдемо теж останки намету і бальону.

— Пілотованим шпіоном. Болгарські часописи потверджують вістку, що підполковник Болгарської армії Марінопольський, який недавно застрілювався, справді був членом шпіонської шайки і виконав самовбивство тому, що цю аферу викрив поліція.

— Бандит в санаторії. У Новім Йорку довгий час поліція шукала за ватажком тамошніх бандитів, який мав на своїм сумінію безліч вломів у банках та вбивств з метою рабунків. Було відомо, що цей ватажок бандитів Діамонд доробився на рабунках величезного маєтку і живе собі як князь та зловити його було неможливо. На днях цей Діамонд вибрався із Нового

Йорку до Німеччини, де мав намір замешкати в одній санаторії і лікувати свої нерви. Надшарпані у ризикованих нападах і рабунках. На просьбу американського посольства в Берліні, німецька поліція в Ахвісгріні арештувала ватажка бандитів, коли він висідав із поїзду.

— Безоглядла боротьба з алкоголізмом в Америці. З Нью Йорку доносять, що там засудили католицького єпископа „чехословацької церкви“ Мржена на один рік в'язниці за те, що переступив протиналкогольного закону.

— Управа „Академічної гімназії“. Довідуємося, що тимчасовим управителем „Академічної гімназії“ (головне заведення) після смерті бл. н. дир. М. Сабата призначила Кураторія довголітнього вчителя цієї гімназії Северина Леміа.

Заява.

В цей час важкої боротьби за наше національне існування, не погоджуючись із т. зв. радикалізмом, а по суті більшовицьким мискофілізмом місцяника „Нові Шляхи“, отсим заявляю, що перестав у них співпрацювати.

Львів, 6. IX. 1930.

Михайло Островецька.

Дописи.

КОСІВЩИНА. (Резолюції кооперативної наради в Косові з 3-го вересня ц. р.). Кооперативна нарада в Косові, що відбулася при співучасті 40 делегатів дня 3. ц. м., стверджує, а саме: 1) Радикальні провідники в косівській повіті Шекерик, Горбовий, Прокопів, Остафійчук і інші, перебравши провід Повітового Союзу Кооператива, протягом 5 місяців довели Союз до руїни. 2) Не маючи ані знання ані здібностей до ведення кооперативної праці, радикальні провідники ліквідацію Союзу приписують некомпетентності його існування в косівській повіті. 3) Не одержавши на Загальних Зборах Повітового Союзу Кооператива дня 20. серпня 1930 року ухвалення річного справоздання й ухвалення абсолюторії Надзирної Ради й Управи, провідники радикальної партії хотіли винести від делегатів ухвалення абсолюторії, а коли це не вдалось, то вони з трибуни обидали опозиційних делегатів криками і силою викинули їх зі сали. 4) Свідомі селяни вже пізнали цілу радикальну роботу в повіті і тому ніяка сила не врятує згаданих провідників від компроміти. Праця в Повітовім Союзі Кооператива вкрайме свідчить про їх невідповідальну роботу. — З уваги на те кооперативна нарада ухвалює: 1. Висловити спочуття тим делегатам, які, не

побоявшись радикального терору, голосували проти ухвалення абсолюторії і тим підкреслили невідповідальну господарку радикального провду в Косівщині. 2. Висловити своє негодування з приводу внесення радикальним провдом проєкту ліквідації Повітового Союзу Кооператива у Косові на Загальних Зборах П. С. К. 20. серпня 1930 року і підкреслити, що існування в Косові П. С. К., як господарсько-кооперативного осередку, диктується цілим природним положенням нашого повіту; невідповідальна кооперативна робота в повіті радикальних провідників не може бути причиною ліквідації П. С. К. 3. Донести до відомої Ревізійного Союзу Української Кооператива у Львові, що члени Надзирної Ради Повітового Союзу Кооператива у Косові зробили фактичне насильство над частиною делегатів і що Загальні Збори розігнано силою, а через те ухвали, які прийнято після розігнання делегатів, не можуть мати правного значіння. 4. Звернутися через пресу з закликом до всіх кооперативних діячів у повіті, без огляду на їх партійну приналежність, щоб застановилися над грізним положенням кооперативної праці в повіті, до якого довели провідники радикальної партії в повіті, припинити всяку демagogічну роботу та спільними силами взятися за оздоровлення кооперативної праці.

РУДЕЧЧИНА. (Розв'язання „Сокола“ в Чайковичах). В останньому часі влада розв'язує шораз-то більше сокілських гнізд. У місяці серпні розв'язано 5 гнізд. Тепер маємо до занотування нове розв'язання „Сокола“ в Чайковичах, пов. Рудки. Як причину подано, що т-во, мовляв, не брало участі при гашенні пожежі в селі. Цікаво, що згадане т-во засновано шойно по пожежі і тому при гашенні вогню воно участі брати ніяк не могло. Дальше зазначено т-ву, що члени його спростували державну хворугу на 3-го мая, хоч слідство виказало, що вчинив то не член „Сокола“. Як характеристичне для нинішніх обставин можна подати уривок з письма Староства про розв'язання т-ва „Сокол“ у Чайковичах: „Розв'язує okolicoznosci stwierdzaja, ze statut jest tylko pokrtywką dla przeciwpalstwowej dzialalnosci pewnej grupy osobnikow, opracowanych przez szowinistycznych przewodcow politycznych, a w zadnym razie Stowarzyszenie nie spelnia swoich zadani i obowiazkow, okrelonych w statucie“.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 10. вересня ц. м. масло експортне 4-10 воз.; десерове 4-0 воз.; літра молока 25 сотників; літра сметани 1-40 воз.; копа яєць 7-00—7-20 воз.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Миський Театр:
Четвер, 11. вересня, год. 8. вечором „Трубакур“ Берліа.

Малий Миський Театр:
Шодев аж до відкриття „Папа Кавалер“.

Театр „Різнородностей“ (в Народнім Домі):
Шодев аж до відкриття „Перемога“ Коррада Корженевського.

Кіна.

АПОЛЬОН: Парада любови і звукові додати.

КАСНО: Скізани коштів хазянина. Пригода воєнного брацца.

КОЛЬОСЕН: Нечиня.

КОПЕРНИК: Тайна лікаря — Звукова фільм.

ЛЕВ: В причини відновлення сали й істотний звукового апарату кіно зачиняє.

МАРУСЕНЬКА: Тайна лікаря. Звукова фільм.

ОЛІВ: Студентка в кварталі Ляса.

ПАЛІАС: Висілка в Голлівуді.

ПАМ: Тасіоростка в Москві.

ПІСЛІЖ: Ковбасе козання (Том Міко).

ХІМЕРІА: Маріотратний братанок.

ПРОМІВ: Рудолоса гримішка.

СТИЛЕВ: Чорний ора і Ошрі Варшави.

ФАТМОГАНІА: Коли жінка забується.

УТІКА: Де Схід в Сходом і Пат та Патанов як герої.

Програма радіо.

П'ятниця 12. IX. 1930.

Варшава (1111.7) 16-15 Грамофонові плати Гельсінгфорс (231.3) 17-25 Балазайковий квартет. Берлін (419) 17-30 Танкова жулика. Рим (441.2) 17-30 Концерт. Прага (486.2) 20-00 Кельтійські пісні. Відень (516.3) 12-00 Концерт. Будапешт (550.3) 17-30 Балазайковий концерт. Ленінград (1000) 16-30 Солисти. Харків (426) 19-00 Українська музика. Париж (1725) 16-45 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Кооператива Український Театр у Львові. Український Нар. Театр (м. І. Тобілевича в Станіславові) улавною попередній репертуар на Казуш. Театр приїжджає до Казуша шойно в четирі і гратиме як слідкує:

11. IX. „Троїлля Стамбулу“.
12. IX. „Меді“.
13. IX. „Піжак“.
14. IX. „Піжакі Аза“.

До відомо слухачів Вищого Кооперативного Курсу. Кінець іспити відбувається в днях 22. і 23. вересня ц. р. кожного дня в год. 15-18. — Управа Курсу. 512 1-2

Загальні збори Кружка батьків в Академічній гімназії відбулись в неділю дня 14. ц. м. в 10. год. перед пол. у будинку гімназії при вул. Сапиги ч. 14. Як найчисленніше являлись просить членів — Виділ. 511

Ширіть наш часопис!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

П'ЯНИНА, ажияні, майже нові August Förster, KochKoralt, Prokisch Hölzlheimtal, довгоречинцеві плати. „Дім Шопена“, Львів, Сихтустська 11. Довголітня гарантія. Український персонал. 434 а 3-4

КІМНАТА до винайму: одна від зарав, друга від 1. жовтня. Тарновського 7. 1 пов. Охля Рудницька. 3-5 попоз. 429 5-5

ДЛЯ САМОСТІЙНИХ пань або пань хочох спіамешкання з гарчем або без в українській домі. Адреса з Адміністрації. 476 3-3

НА СТАНЦІЮ прийму павночки — хата в комфорт — першорядне удержання, оплата 130 воз. місячно. — Відомість Адміністрації „Діза“ під „3 а р а“. 463 4-4

АДВОКАТСЬКИЙ кандидат з судовою і 2-літньою адвокатою, практикою шукає посли компієнта від дня 1. жовтня. — Згодошення враз з умовами приймає Василь Бабій в Любіві великій. 497 2-2

АБСОЛВЕНТКА семінарії дасть лекцію ученикам або ученикам в народній шкіль, виділових або вчт. семінарії — Ласкаві згодошення: Дунаїна, вул. Вілентого Поля 3. 510

ОКРЕМНІ покій з удержанням для студентів вул. Грунвальдська ч. 9. партер. 508 1-2

ГОДИНИК ВАШІ буде найкраще направлений у найбільшій годинникарській роботні Івана Зельтенрайха Львів, пл. Маріївська ч. 5. — З провінції прося ремонтів присилати поштою. — Староюди жінки годинники перебрало на руки. 2163

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Спеціаліст негуд легіон, серця і мазука
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентгеном.

Дентист — Стоматолог
д-р мед. Чайковська-Ляхова Ольга
лікар заграничних клінік
орд. від 8—12 і 14—18 год., неділі і сніта 10—12. **Львів, вул. Льва**
308 **САПІГІ ч. 9.** 4-7

Коли. шнола крою і шиття
М. Козловської
Львів, Академічна 22.
1. Трилітні фактові курси. 350 5-3
2. Вечірні курси для практичних осіб по знижених цінах.
3. Спеціальні 3-місячні курси жіночого і дитячого крою для пань в інтегренції до власного являтку. Вліси шодня від 10-тої до 2-гої.